

Bediüzzaman'a `kıyam` yakıştırması

Arapça kökenli `kıyam` tabiri, `ayağa kalkma, ayaklanma, kalkışma, isyan çıkarma` gibi manalara geliyor. İçinde daha ziyade kuvveti, şiddeti içinde barındıran bu tabir, zaman zaman Bediüzzaman Said Nursi'nin cihat anlayışına, yahut hizmet tarzına da yakıştırılmaya çalışıldığını biliyoruz.

Bir zamanlar dine muhalif, muarız kimseler tarafından Said Nursi'ye yakıştırılırdı bu kıyam ifadesi:

Guya, o zat mevcut nizamı yıkmak ve devleti ele geçirmek için kışkırtma yapmış, ayaklanma çıkartmış ve bu yüzden de İstiklal Mahkemelerinde yargılanıp cezalandırılmış...

(Çok komik kaçan bu tür iddiaların, Cumhuriyet gibi `ilimsellik-bilimsellik`ten dem vuran bir gazetenin kimi gedikli yazarları tarafından ileri sürülebildiğini görmekteyiz.)

Öte yandan, dine dost görünen kimi çevrelerin de, Üstad Bediüzzaman hakkında yine aynı türden iddiaları ortaya attıklarını esefle müşahade etmekteyiz:

Onlara göre de, guya Bediüzzaman Said Nursi, Şeyh Said'in `kıyam` davetini büyük bir sevinçle karşılamış, bunun için hazırlıklara başlamış, ancak harekete geçmeye fırsat bulamadan yakalanmış ve mahkemede yargılanarak sürgün cezasına çaptırılmış. Bir kimsenin dinsizlik adına yalan-yanlış şeyler söylemesi yadırganmayıp normal karşılanabilir.

Ama, din veya dindarlar adına aynı hatanın işlenmesi, aynı yanlışla tevessül edilmesi, başta dine zarar verdiği gibi, bu davranış, şüphesiz izzet ve hamiyet sahiplerine de ziyadesiyle dokunur. İşte, bu manada azim bir hata işleyerek bizleri fazlasıyla rencide eden dini muhtevalı bir dergi var önümüzde.

Derginin ismi: Mızgin. Türkçesi `müjde` demetir. Muhteva yönünden Türkçe ağırlıklı ve Kürtçe isimli çıkan bu aylık derginin yayın merkezi Diyarbakır. Mızgin mecmuasında, merhum Şeyh Said'in kıyam hareketine büyük ehemmiyet veriliyor ve hareketten medihkarane söz ediliyor.

Fikirlerine iştirak etmesek dahi, düşünce hürriyeti açısından yine de saygı duyarak geçiyoruz. Ancak, dergide dile getirilen bazı fahiş hatalar var ki, bunları es geçmemiz, yahut o fikirlere geçit vermemiz söz konusu olamaz.

Mesela, 7. sayının (Şubat 2005) 16. sayfasında zikredilen, ancak aslı astarı olmayan şu ifadeler gibi: `...Özgürlük Cemiyetinin başına geçen Şeyh Said (rh), bu sırada Van'da ikamet eden Bediüzzaman ile görüşüp, onu da kıyama davet eder. Bediüzzaman, bu teklifi büyük bir sevinç ile kabul eder ve görev alanı Urfa için hazırlıklara başlar.

1925 yılı başlarında kıyam hareketinin bir provokasyonla erken başlaması sebebiyle, (onun) Şeyh Said (rh) ile bağlantısı

kopar. Kıyamın kanlı bir şekilde bastırılmasından sonra, Bediüzzaman, kıyama katılmak ve destek vermekten yargılanır ve Burdur'a sürgün edilir.`

Üstad Bediüzzaman gibi, hayatının hemen her safhası bilinen bir şahsiyet hakkında, aslı-astarı olmayan bu tür isnatlar nasıl yapılabilir diye, insan hakikaten hayretler içinde kalıyor. Kendi kontrolünden geçen otobiyografik eseri (Tarihçe-i Hayat) başta olmak üzere, Said Nursi'nin yayınlanmış onlarca biyografisi var meydanda.

Ne var ki, bu eserlerin hiç birinde yukarıdaki türden iddialar, yahut ifadeler yer almıyor. Hatta, iddiaların tam tersine bir durum söz konusu.

Ezcümle: Üstad Bediüzzaman, Şeyh Said'in kıyam teklifini sevinerek karşılaması bir yana, aksine onu bu hareketinden vazgeçirmeye çalışmış. Keza, Üstad Bediüzzaman'ın Van'dan alınarak Garbi Anadolu'ya nefyedilmesinin resmi gerekçesi `tedbir`dir, başka birşey değil. O zatın o tarihte (1925) yargılanmış olması ise, söz konusu dahi değildir.

Öte yandan, Şeyh Said ile Said Nursi arasında vaki olmuş bir mektuplaşmadan söz edilebilir ki, onun da aslı şudur: Şeyh Said, bölgedeki tanınmış şahsiyetlere iletmiş olduğu cihad fetvası ile birlikte Üstad Bediüzzaman'a ayrıca şu mesajı gönderir: `Sizin nüfuzunuz kuvvetlidir. Din-i mübin için yaptığımız mücadeleye siz de iştirak ediniz.`

Üstad Bediüzzaman'dan gelen cevabın açık ifadesi ise şöyledir: `Yaptığınız mücadele, kardaşı kardaşa öldürtmektir ve neticesizdir. Asırlarca İslama hizmet etmiş Türk milletinin torunlarına kılınc çekilmez. Siz de çekmeyiniz. Teşebbüsünüzden vazgeçiniz. Millet, irşad ve tenvir edilmelidir.` (Kaynaklar: 1- 1946 teksir baskılı Asa-yı Musa, s. 275. 2- Tarihçe-i Hayat, s. 132, 135.)

Hayatının hiçbir devresinde, dahilde `kıyam` tarzında anlaşılabilecek şiddet, kuvvet, yani `menfi hareket` metoduna baş vurmayan ve talebelerini de böyle şeylerden uzak tutarak onlara daima `müsbet hareket`i tavsiye eden Üstad Bediüzzaman'ın, ayrıca binlerce sayfalık külliyatının hiçbir yerinde `kıyam`ı teşvik edecek, hatta hoş gösterecek bir ifadeye rastlamak mümkün değil.

İnsafı elden bırakmayın

Aylık yayınlanan Mızgın isimli dergi, sadece Üstad Bediüzzaman'ı yanlış tanıtmakla kalmıyor, insafa sığmaz birtakım kıyaslama ve genellemelerle, neredeyse bütün Nur talebelerini de `rejime payanda` olmakla itham edip töhmet altında bırakıyor.

Onlara göre, Üstad Bediüzzaman'ın vefatından sonraki Nurculuk hareketi rayından çıkmış ve Kemalist rejimin dümenine girmiştir. İşte, derginin sayfalarında kullanılan bazı ifadeler:

`Günümüzde Risale-i Nur hareketi, esas misyonunu kaybederek, Üstad'ın uğruna mücadele ettiği değerlerden sapmıştır. `Nurculuk, rejime bir dayanak haline getirildi... Burada en büyük suçu işleyenler, ...rejimin ilkelerine biat edip, Nurculuğun bu şekilde olduğunu iddia edenlerdir.` (Agd, s. 18.)

Görüldüğü gibi, burada bir genelleme yapılarak, Risale-i Nur'a hizmet eden bütün grup ve ekoller itham edilip karalanıyor. Tabii, işin kolay ve basitidir bu. Başkasını karalamaktan kolay ne var ki...

Ama, bu tarz değerlendirmelerin vicdanla, insafla bağdaşır bir yanı olamaz. Üstad Bediüzzaman'ın vefatından sonra da, Nur talebeleri hakkında yüzlerce davanın açıldığını, binlerce vatandaşın karakollara, hapishanelere sevk edildiğini acaba bilmeyen mi var?

Hapis, zindan, ölüm dahil her türlü ezayı, cefayı göze alarak Nur hizmetine sarsılmaz bir sadakatla bağlananları böyle futursuzca karalamanın adı, dindarca, yahut Müslümanca bir hareket olamaz.

Dünkü yazımızda da ifade ettik, Nur talebelerine yapılan böylesi ithamlar şayet ehl-i dünya olan ehl-i dalalet canibinden gelse, fazlaca yadırganmadan belki de gülüp geçmek icap ederdi.

Çünkü, onlar her türlü yalan ve iftiraya tevessül edebilirler. Ama ya dindar geçinenler, aynı türden davranışta bulunuyorlarsa?.. İşte, bu gibi durumlarda insan ne diyeceğini bilemiyor, yahut bildiğini söylemekte rahat hareket edemiyor. Yine de, genelleme tarzında Nur talebelerini ithama kalkışanları insaf ile, iz`an ile düşünmeye davet ediyoruz.

Mesela, Risale-i Nur neşriyatı ve hizmetiyle meşgul olan Yeni Asya gazetesi ve mensuplarının başına gelenleri bir düşünsünler. Başta gazetenin imtiyaz sahibi Mehmet Kutlular olmak üzere, onun birçok hizmet arkadaşı Nur davası uğruna mahkemelik olup hapis yatmadılar mı?

36 yıllık bu gazetenin, neredeyse mahkemelik olmayan bir tek yazarı kalmadı. Yazışleri müdürleri başta olmak üzere, birçok yazar arkadaşımız savcılık ile mahkeme yollarını kerratla aşındırdılar.

Keza, 1982 ihtilal anayasasına karşı yayın yaptıkları gerekçesiyle Yeni Asya gazetesi ile Köprü mecmuasına rekor seviyede kapatma cezası verildi. Ve, daha nice zahmetler, meşakkatler çekildi, nice nice bedeller ödendi... Ama, yine de fikri planda zerrece taviz verilmedi, boyun eğilmedi.

Bütün bu yapılanlar ve çekilenler, nasıl oluyor da Kemalist rejimin dümen suyuna gitmek oluyor, yahut dava misyonunu kaybetmek oluyor?

Şahıs olarak rejime yamayanlar varsa şayet, onların istisna kabul edilerek, bu ağır ithamlardan koca Nur camiasının beri tutulması, azade kılınması, ehl-i hakkın şe`ni olması gerekmiyor mu?

Lütfen, hakperest olun ve ele aldığınız meseleleri de nazar-ı dikkat ve insaf ile mütalaa edin.